

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
Neveléstudományi Doktori Iskola
Iskolapedagógia alprogram

TÓTHNÉ VOJTKÓ VERONIKA

**AZ OLIMPIAI NEVELÉS LEHETŐSÉGEINEK VIZSGÁLATA
AZ OKTATÁSBAN**

PhD-értekezés
TÉZISEK

Témavezetők: Dr. habil. Fügedi Balázs, egyetemi docens
Dr. habil. Révész László, egyetemi docens

Eger, 2022

TARTALOM

1. Bevezetés és témaválasztás indoklása.....	3
2. Szakirodalmi áttekintés.....	3
3. Kutatási probléma és célok.....	5
4. Kutatási kérdések és hipotézisek.....	6
5. Módszer és mintaválasztás.....	7
6. Eredmények.....	8
7. Következtetések - tézisek.....	10
8. Ajánlás.....	12
9. Konklúzió.....	12
Irodalomjegyzék.....	13
Publikációk jegyzéke.....	14

1. BEVEZETÉS ÉS TÉMAVÁLASZTÁS INDOKLÁSA

Az olimpiai nevelés lehetőségeinek vizsgálata az oktatásban egy olyan interdiszciplináris kutatási terület, melyet magyar nyelven, a magyar oktatási rendszerre vonatkozóan nem vizsgáltak korábban. A sporttudományt és a neveléstudományt egyaránt érinti, a kutatás eredményei mindkét diszciplína területén relevánsak. Az oktatási-nevelési folyamat alapvető célja (csakúgy mint az olimpiai nevelésé) a tanulók személyiségfejlesztése. Az olimpiai nevelés érdekes és újszerű tartalmat kínál ezen célok elérésére, mely megkönnyítheti a pedagógusok munkáját is, hiszen segítséget nyújt a tanulók általános erkölcsi nevelésében konkrét tartalmak bevonásával. A sporton és fizikai aktivitáson keresztüli neveléshez is szorosan kapcsolódik az olimpiai nevelés, hiszen a programok elsősorban mozgásos feladatokat és sportolói, olimpiai példákat használnak kontextusként. Az olimpiai nevelés mégsem korlátozódik a testi nevelésre, hiszen sok más tantárgy (vagy tantárgytól független program) esetében is jól alkalmazható.

Céлом egy olyan átfogó kutatás elvégzése volt, mely feltárja az olimpiai nevelés aktuális helyzetét a nemzetközi és a hazai köznevelésben és felsőoktatásban. A kutatási téma rendkívül motiváló, hiszen új, korábban nem vizsgált területeket érint. Az olimpiai nevelés általános és széleskörű, az olimpizmus elvein alapuló morális-etikai nevelési elvek összessége. Az olimpiai nevelési programok olyan oktatási-nevelési célú kezdeményezések, melyek olimpiatörténeti példákon keresztül valósítják meg a személyiségfejlesztést.

Az olimpiai nevelés személyiségre gyakorolt pozitív hatása erőteljesebb lehet, ha tudományos eredmények ismeretében tervezünk és adaptálunk programokat. Az oktatásban eleve jelen lévő olimpiai nevelési értékek vizsgálata tehát elengedhetetlen ahhoz, hogy a későbbiekben az olimpiai nevelési programok elérjék céljukat – a személyiség általános és sokoldalú fejlesztését.

2. SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

Az olimpiai nevelés általános és széleskörű, az egész emberi egyén fejlesztését szolgálja és alapvető emberi értékeken alapul. *Naul (2008) Olympic Education* című könyvében nyolc olimpiai értéket határoz meg, melyek a következők: bajtársiasság, béke, küzdelem árán elért öröm, szolidaritás, harmonikus test és szellem, kölcsönös tisztelet, nemes viselkedés és tisztességes játék. Az *Olympic Review*-ban publikált tanulmányok meghatározásai alapján *Teetzel (2012)* az olimpizmust három fő területre bontja: 1) becsületesség/tisztességes játék; 2) egyenlőség; és 3) erkölcsös/etikai viselkedés.

Olimpiai nevelési programnak tekintek „minden oktatási kezdeményezést vagy gyakorlatot, mely az olimpizmus értékeivel hozható kapcsolatba” (*Chatziefstathiou*, 2012, 391. o.). Olimpiai nevelés kifejezéssel utalok egyrészt azokra az erkölcsi-etikai alapelvekre, melyek az olimpizmus életfilozófiáját és felfogását követik (olimpiai nevelési értékek), másrészt az ezeken alapuló programokra, nevelési célú konkrét kezdeményezésekre (olimpiai nevelési programok).

Teetzel (2012) megjegyzi, hogy szükség lenne az olimpiai nevelési programok konstruktivista személelmód alapján történő átdolgozására. Az erőteljesebb tanulóközpontúság megtörné a jelenlegi trendeket. *Lenskyj* (2012) úgy véli, hogy olyan programokra lenne szükség, melyek elősegítik a kritikai gondolkodást és pedagógiai célokkal vannak alátámasztva. Nem előre feldolgozott tudást kellene a tanulók felé közvetíteni, hanem szorgalmazni, hogy a tanulóban kialakuljon a személyes értelmezés. *Kohe* (2010) kiemeli, hogy az olimpiai nevelés területén változás tapasztalható, a hagyományos, egysíkú értelmezés helyett új módszertani megközelítések jelentek meg.

A legjelentősebb olimpiai nevelési programok a *Nemzetközi Olimpiai Bizottsághoz* köthetők, melyek közül az *Olimpiai Értékek Oktatási és Nevelési Program* (OVEP) (*International Olympic Committee*, 2017) a legkorszerűbb. Az OVEP-et több országban is kipróbálták vagy használják; hosszas fejlesztési folyamat eredménye. Az olimpiai értékek oktatásához nyújt segítséget korosztály- és kultúrafüggetlen módon. Kutatásom több fázisában is a programban tárgyalt öt olimpiai nevelési érték mentén végeztem vizsgálatokat, melyek 1) a tisztességes játék, 2) a kiválóságra törekvés, 3) a harmonikus test és szellem, 4) a küzdelem árán elért öröm és 5) az egymás iránti tisztelet.

Magyarországon az olimpiai nevelés leginkább a *Magyar Olimpiai Akadémia* tevékenységén keresztül valósul meg. Az akadémia számos programot szervez; olimpiai iskolákat, óvodákat és baráti köröket tart nyilván. A köznevelés területén a sportiskolákban olimpiismeretet és sporttörténetet tanulhatnak a diákok. A felsőoktatásban a sporttudományi képzéseken kötelező valamilyen sport- vagy olimpiatörténettel kapcsolatos kurzus teljesítése. A magyar nyelvű olimpiákkal kapcsolatos kutatások főként történeti és társadalmi-gazdasági jellegűek, illetve a fair play fogalomkörével foglalkoznak. Az empirikus vizsgálatok száma csekély; eredményeik és következtetéseik korlátozottak.

3. KUTATÁSI PROBLÉMA ÉS CÉLOK

Az olimpiai nevelés területén egyre több tudományos igényű kutatást végeznek, azonban több kutató is megjegyzi (*Binder, 2012; Lenskyj, 2012; Monnin, 2012*), hogy nincs elegendő adat, mely segítségével mérhető volna az olimpiai nevelési programok hatása. Annak ellenére, hogy számos olimpiai nevelési programot dolgoztak ki világszerte, csak néhányuk esik át szigorú tudományos elemzésen (*Kohe, 2010, 488. o.*). A kutatás során az olimpiai nevelés témáját járom körül, és annak oktatásba való bevonásának lehetőségeit. A kutatás problémája egyrészt a nemzetközi olimpiai neveléssel kapcsolatos különböző szakirodalmi források elszigeteltségéből (sok különálló kutatás, melyek nem támaszkodnak egymás eredményeire); másrészt a magyarországi olimpiai neveléssel kapcsolatos kutatások hiányából fakad.

A kutatás célja feltárni az olimpiai nevelés oktatásban való alkalmazásának lehetőségeit. Céлом egy olyan átfogó kutatási anyag összeállítása volt, mely az elméleti keretek elemzésén és értelmezésén túl a gyakorlatban is jól hasznosítható. A kutatást több, szorosan összekapcsolódó részből építem fel, melyek egymásra reflektálnak: tudományos kutatások, nevelési programok, oktatási alapidokumentumok, tanulói és oktatói vélemények vizsgálatát is végeztem (*táblázat*).

Táblázat: A kutatás felépítése, a kutatási részek szerepe és elhelyezkedése

	nemzetközi	hazai
elmélet	I. kutatási rész Nemzetközi olimpiai nevelési programok elemzése és kategorizálása	II. kutatási rész A 2020-as Nemzeti Alaptanterv és kerettantervek elemzése
gyakorlat		III. kutatási rész Az észak-magyarországi felső tagozatos tanulók tudásbázisának mérése az olimpiai neveléssel kapcsolatban
		IV. kutatási rész A magyarországi felsőoktatási intézmények sportszakos képzéseinek oktatott olimpiai nevelési kurzusok vizsgálata

4. KUTATÁSI KÉRDÉSEK ÉS HIPOTÉZISEK

Kutatási kérdések:

1. A nemzetközi olimpiai nevelési programok elemzésének és kategorizálásának kutatási kérdései:

- a) Van egységesen elfogadott módszer az olimpiai nevelési programok hatásának vizsgálatára?
- b) Van különbség a különböző országokban használt olimpiai nevelési programok között tekintettel azok tartalmára, elterjedtségére és sikerességére?
- c) Milyen módon járul hozzá az olimpiai nevelési programok kategorizálása a kutatási terület fejlődéséhez?

2. A 2020-as Nemzeti Alaptanterv és kerettantervek elemzésének kezdeti kérdései és problémakörei:

- a) Az olimpiai nevelési értékek közül melyek fordulnak elő leggyakrabban a vizsgált kerettantervekben műveltségi területek és iskolafokok szerint?
- b) Milyen tartalmi különbségek vannak az olimpiai nevelési értékek megfogalmazásában műveltségi területek és iskolafokok szerint?

3. Az észak-magyarországi felső tagozatos tanulók olimpiai neveléssel kapcsolatos tudásbázis mérésének kutatási kérdései:

- a) Az észak-magyarországi régió felső tagozatos tanulói rendelkeznek a kerettantervben elvárt tudással az olimpiákról?
- b) Megegyeznek a tanulói vélemények és a kerettantervi célok, ha az olimpiai nevelési értékek előfordulását a különböző műveltségi területek szerint vizsgáljuk?

4. A magyarországi felsőoktatási intézmények sportszakos képzésein oktató olimpiai nevelési kurzusok vizsgálatának kezdeti kérdései és problémakörei:

- a) Mi jellemzi a felsőoktatási intézmények sportszakos képzésein oktató olimpiai nevelési kurzusokat?
- b) Milyen szemlélettel rendelkeznek az olimpiákkal kapcsolatos kurzust oktatók az olimpiai nevelésről?

Hipotézisek:

- H_{1a}:** A nemzetközi olimpiai nevelési programok jelentős eltéréseket mutatnak tartalmukban, elterjedtségükben és sikerességükben.
- H_{1b}:** A programok többszemponútú kategorizálása iránymutatást ad a jövőben tervezendő programok tartalmának és alkalmazásának lehetőségeire.
- H₂:** Az olimpiai nevelés jelen van a magyar oktatási alapidokumentumokban, legjellemzőbben a testnevelés és egészségfejlesztés műveltségi területen.
- H_{3a}:** Az észak-magyarországi felső tagozatos tanulók olimpiákkal kapcsolatos tudása elmarad a kerettantervben kitűzött elvárásoktól.
- H_{3b}:** A tanulók véleménye az olimpiai nevelés műveltségi területek szerinti hangsúlyáról megegyezik a kerettantervben kitűzött elvárásokkal.
- H₄:** A felsőoktatási intézmények olimpiai nevelési kurzusaira a hagyományos olimpiai nevelés elemei jellemzőek a korszerű megközelítés helyett.

5. MÓDSZER ÉS MINTAVÁLASZTÁS

Az első kutatási rész módszere dokumentumelemzés, mely során főként az elmúlt évtizedben (2012-től) megjelent nemzetközi olimpiai neveléssel kapcsolatos kutatási eredményeket rendszereztem. Ezen túl olyan olimpiai nevelési programok elemzését végeztem, melyek hatását tudományos módszerekkel is vizsgálták. Az ezekkel kapcsolatos empirikus kutatások erősségeit és hiányosságait is kiemeltem. Ez a kutatási rész elméleti-analitikus jellegű, a nemzetközi szakirodalom áttekintésén és rendszerezésén túl azok kritikai elemzésére törekszik. Elemzésem szempontjai közé tartozott a nemzetközi olimpiai oktatási-nevelési programok 1) tartalmának, 2) elterjedtségének és 3) eredményességének vizsgálata. A programok kategorizálását az olimpiai oktatás és nevelés különválasztása, a programok alkalmazási területei és korosztály-irányultságuk alapján végeztem.

A második kutatási rész során tartalomelemzés módszerével tártam fel a 2020-as *Nemzeti Alaptantervhez* kapcsolódó kerettantervek olimpiai nevelési értékekkel kapcsolatos sajátosságait. A kutatás módszere kvantitatív és kvalitatív tartalomelemzés volt *MAXQDA20* tartalomelemző szoftver használatával. A kombinált logika alapján felállított kategóriarendszer megbízhatóságát intrakódolással biztosítottam. Öt olimpiai nevelési érték mentén végeztem vizsgálatokat: 1) harmonikus test és szellem, 2) tisztességes játék, 3) egymás iránti tisztelet, 4) kiválóságra törekvés és küzdelem árán elért öröm, 5) sport és olimpiai oktatás-nevelés. Rétegzett mintavételi eljárással határoztam meg a vizsgálatba

került öt műveltségi területet: 1) matematika, 2) magyar nyelv és irodalom, 3) történelem és állampolgári ismeretek, 4) etika, hit- és erkölcsan, 5) testnevelés és egészségfejlesztés.

A harmadik kutatási rész módszere írásbeli és szóbeli kikérdezés volt. Írásbeli kikérdezés módszerével Észak-Magyarország megyéiben (Heves megye, Nógrád megye, Borsod-Abaúj-Zemplén megye) tanuló felső tagozatos diákokat kérdeztem az olimpiai nevelés témájával kapcsolatban online. A kitöltést felügyelő szaktanárokkal interjút készítettem a kitöltés körülményeiről a kutatási eredmények megbízhatóságának növelése érdekében. Kétlépcsős csoportos mintavételi eljárással alakítottam ki a kutatásban résztvevő diákok körét (N=617). Gyakorisági, összefüggés- és különbözőségvizsgálatokat is végeztem.

Az olimpiákkal kapcsolatos felsőoktatási kurzusok jellemzőinek részletes megismeréséhez az oktatókkal félig strukturált interjút készítettem. A válaszok kvalitatív elemzésének megbízhatósága érdekében az interjút hangfelvételen rögzítettem, majd teljes jegyzőkönyvet készítettem. Szakértői mintavételt és hólabda módszert alkalmazva azokat az oktatókat vontam be a kutatásba, akik évek óta foglalkoznak olimpiákkal kapcsolatos kurzusokkal és hatással vannak a sportszakos képzéseken diplomát szerző hallgatók szemléletére (N=8).

6. EREDMÉNYEK

A vizsgált nemzetközi olimpiai nevelési programok tartalmukat tekintve nagyon sokszínűek, egymástól elszigeteltek, nem használják más programok kutatási eredményeit. Kivételt képez a Magyarországi kísérlet (*Vojtkó, 2017*), melynek alapjául az OVEP szolgált. A programok elterjedtsége a legtöbb esetben helyi szintű. Kivétel Új-Zéland, ahol a testnevelés tantervbe integrálták az olimpiai nevelést (*Ministry of Education, 1999*); illetve a NOB programjai (*Binder, 2012*). A programok eredményességét csak néhány esetben vizsgálták. Az egyértelműen sikeres programok a NOB által kiadottak (*Binder, 2012*), illetve a Srí Lankán bevezetett helyi kezdeményezés (*Nanayakkara, 2016*).

A programok kategorizálása során az első szempont az oktatási és nevelési jellegű programok különválasztása volt. A második szempont a programok alkalmazási területek szerinti felosztása. A legszűkebb értelmezés a testnevelés órai olimpiai program, ettől átfogóbb az egyéb oktatási-nevelési környezetbe integrált program, majd a legkiterjedtebb, amikor az oktatási-nevelési környezeten kívül is megjelenik az olimpiai nevelés. A harmadik a korosztályok szerinti csoportosítás, hogy kiknek készült egy adott program. Változatosabbak lehetnek a programok, ha az iskoláskorúaktól eltérő korcsoportokat is

bevonjuk a programokba, illetve az oktatási-nevelési környezetben kívül is megjelenik az olimpiai nevelés.

A 2020-as kerettantervi dokumentumokban 1043 olimpiai nevelési értékkel kapcsolatos szövegrészletet kódoltam. A leggyakrabban előforduló érték az egymás iránti tisztelet. A nevelési értékek a kódolt szövegrészletek száma szerint csökkenő sorrendben: 1) egymás iránti tisztelet (460); 2) harmonikus test és szellem (252); 3) kiválóságra törekvés és küzdelem árán elért öröm (162); 4) tisztességes játék (126); 5) sport és olimpiai oktatás-nevelés (43). A kódolt szövegrészek közel fele a testnevelés és egészségfejlesztés kerettantervekben található (477). A kvantitatív és a kvalitatív eredményeket összevetve arányaiban a legváltozatosabb megfogalmazás a történelem és állampolgári ismeretek műveltségi területre jellemző (137 találatból 75 különböző megfogalmazás). Az olimpiai nevelési értékek menti vizsgálat során megállapítottam, hogy minél nagyobb az összes találati szám (minél több az összes kódolt szövegszegmens), arányaiban annál kevésbé változatos a megfogalmazásuk.

Azt, hogy milyen mértékű az észak-magyarországi felső tagozatos tanulók tudása az olimpiákról, a kérdőíves vizsgálat eredményei mutatják. A kérdőívben öt tárgyi tudást mérő kérdés szerepelt, a tanulók maximum tíz pontot szerezhettek. A diákok a kerettantervek által elvárt szint (4 pont) alatt teljesítettek, átlagosan 3,4 pontot értek el. Gyenge összefüggés van a tanulók olimpiai tudása és év végi bizonyítványuk között ($r=0,146$); valamint tudásuk és az általuk üzött sportágak száma között ($r=0,108$). Szignifikáns különbség a tanulók tudásában csupán az évfolyamok (5-6. és 7-8. évfolyam) között volt ($F=34,079$; $p=0,00$).

A tanulókat arra kértem, hogy jelöljék be azokat a tantárgyakat (maximum hármat), amelyeknél az olimpiai nevelési értékekről a legtöbbet tanulnak vagy hallanak. A válaszok alapján a testi és lelki egészség egyensúlya és az egymás iránti tisztelet a leggyakrabban hallott nevelési érték a tanórákon, mely megegyezik a kerettanterv elvárásaival. A kerettantervi vizsgálat eredményeivel összhangban a tanulók is úgy vélték, hogy leggyakrabban a testnevelés és egészségfejlesztés és az etika, hit- és erkölcsstan műveltségi területeken tanulnak a vizsgált értékekről.

Mivel a felsőoktatásban diplomát szerzők hatással lehetnek a tanulók olimpiai neveléssel kapcsolatos attitűdjére, fontosnak tartottam megvizsgálni, hogy milyen tárgyi tudást és szemléletet sajátíthatnak el képzésük során. A magyarországi felsőoktatási intézmények sportszakos képzéseiben oktatott olimpiai nevelési kurzusok vizsgálata azt

mutatja, hogy mindegyik vizsgált egyetemen van sporttörténet vagy hasonló elnevezésű kötelező kurzus; illetve jellemző a választható, gyakorlati jellegű olimpiákkal kapcsolatos kurzusok tartása is.

A sporttörténet kurzusok felépítését a kronologikus módszer jellemzi, melyet az oktatók tematikus tartalmakkal bővítenek. Jellemző, hogy az oktató átfogó képet kíván nyújtani a hallgatóknak; valamint adott történelmi, társadalmi és gazdasági kontextusba helyezve értelmezi a sporttörténeti eseményeket. Témagyűjteményben összegeztem azokat a témákat, melyeket az oktatók kiemelten fontosnak tartanak, bevonásukat a kurzusokba más kollégák számára is ajánlják. Az oktatók hatékonynak vélt módszereit három kategóriába soroltam: 1) interaktivitás, 2) játékoság és 3) szemléltetés. Módszertani alapelveik közé tartozik a változatosság biztosítása és a hallgatók aktív bevonása a tanulási folyamatba. Az interjúkban említett, a kurzusok témájából adódó nevelő-fejlesztő hatások közé tartozik az általános szemléletformálás és személyiségfejlesztés. A kurzusok segítik a hallgatókat az összefüggések megértésében, a kritikus gondolkodásban. Az oktatók célja a sportszerűsége és elfogadásra nevelés. A kurzusokon alkalmazott módszerek fejlesztik például a kooperációt és alkalmazkodóképességet; az írás- és beszédképességet, előadói készséget. A kurzusok segítik továbbá a hallgatók elkötelezettségét, és a kihívások leküzdését.

7. KÖVETKEZTETÉSEK - TÉZISEK

T_{1a}: Az olimpiai nevelési programok elemzése során arra a következtetésre jutottam, hogy jelentős eltérés van azok tartalmában, elterjedtségében és eredményességében.

- Javasolom, hogy a programok kidolgozása és implementálása során végezzenek tervszerű, pedagógiai célokkal alátámasztott tudományos igényű kutatásokat, empirikus vizsgálatokat, hogy objektív módon megállapítható legyen, melyik program eredményesebb, illetve melyik éri el a kívánt hatást.

T_{1b}: A programok kategorizálása rámutatott arra, hogy az olimpiai nevelés területén is megjelentek azok a globális irányvonalak, melyek az oktatás és nevelés egyéb területein is fellelhetők. Az ideologizált, pozitivistá szemléletet felváltják a kritikus, vitára ösztönző feladatok.

- A programok besorolása felhívja a figyelmet az új trendekre és iránymutatást ad, hogy a tervezendő programok kidolgozásakor milyen szempontokat érdemes figyelembe venni.

T₂: A kerettantervek elemzése során megállapítottam, hogy a magyar köznevelés alapdokumentumaiban jelentős számban és változatos megfogalmazásban fordulnak elő az olimpiai nevelési értékek. A leggyakoribb az egymás iránti tisztelet, tehát elvárt, hogy erre kiemelt figyelmet fordítsanak a pedagógusok. A testnevelés és egészségfejlesztés műveltségi területen van a legtöbb kódolt szövegrész.

- Eredményeim alátámasztják, hogy habár az olimpiai nevelés általános és széleskörű, a sporttal és testi neveléssel való szoros kapcsolata vitathatatlan.
- Az olimpiai nevelés értékei közel állnak az oktatás és nevelés területén kitűzött célokhoz, az elvárások szintjén jelen vannak.

T_{3a}: A harmadik kutatási rész eredményei rávilágítottak arra, hogy a tanulók ismeretei az olimpiákról a tantervben leírt követelményeknek nem tesznek eleget.

- Megállapítottam, hogy leginkább a tanulók életkora határozza meg az olimpiákkal kapcsolatos tudásukat.

T_{3b}: Az értékek vizsgálata során a tanulói vélemények megegyeztek a kerettantervi elemzés eredményeivel.

- A kerettantervi elemzés és a kérdőíves felmérés eredményei alapján megállapítottam, hogy az olimpiai nevelés leghatékonyabban a testnevelés és egészségfejlesztés műveltségi területen vonható be az oktatási-nevelési folyamatba.

T₄: A felsőoktatási olimpiákkal kapcsolatos kurzusok tartalmi felépítéséből arra következtetek, hogy a jellemzően adatokat és tényeket hangsúlyozó sporttörténeti oktatást egyre inkább felváltja az események komplex és kritikus értelmezésére való törekvés. Az oktatók módszereit az előadásaik során és a gyakorlati órákon is nagy változatosság jellemzi.

- Az oktatók egyrészt a tárgyalt témákon, másrészt az alkalmazott módszereken keresztül érnek el nevelő-fejlesztő hatást.
- Megállapítottam, hogy a kurzusok egész közege nevel, átfogó személyiségfejlesztő hatás érvényesül.
- A kurzusok vizsgálatának haszna, hogy feltárta, milyen olimpiákkal kapcsolatos tudást és szemléletet sajátíthatnak el a hallgatók képzésük alatt, mellyel későbbi munkájuk során a köznevelésre is hatnak.

8. AJÁNLÁS

A kutatási eredmények ismeretében célokom ajánlások megfogalmazása az olimpiai nevelés iskolai alkalmazásához.

- Tanuláseméleti szinten javaslom a kritikai-konstruktív megközelítést.
- A programok közül legkiemelkedőbbnek az OVEP kiadványait tartom, melynek magyarországi alkalmazását is javaslom.
- Érdemesnek tartom az olimpiai nevelés minél szélesebb körben való alkalmazását, testnevelés, etika és osztályfőnöki órákba való bevonását.
- Az oktatók számára javaslom az interjúk alapján összeállított témagyűjtemény és módszerek alkalmazását.

9. KONKLÚZIÓ

Kutatásomban az olimpiai nevelés lehetőségeit vizsgáltam a köznevelésben és a felsőoktatásban.

- Vizsgálati eredményeim és a dolgozat jelentősége, hogy a kutatási terület első átfogó magyar nyelvű elemzése.
- Az elmélet gazdagítása mellett megvalósul a gyakorlatban is jól hasznosítható eredmények közzététele.
- Eredményeim egyrészt segítik a meglévő és a jövőben tervezendő programok értékelését és adaptálását; másrészt feltárják az olimpiai neveléssel kapcsolatos tanulói és tanári attitűdöket.
- A kutatás segítséget nyújt korszerű, konstruktivista tanuláseméleten alapuló programok tervezéséhez, és azok iskolai alkalmazására ösztönöz.
- Olyan konkrét tartalmi és módszertani javaslatokat közlök, melyeket nemcsak a terület kutatói, hanem a pedagógusok is alkalmazhatnak.

IRODALOMJEGYZÉK

1. Binder, D. L. (2012): Olympic values education: evolution of a pedagogy. *Educational Review*, **64**. 3. sz. 275-302.
2. Chatziefstathiou, D. (2012): Olympic Education and beyond: Olympism and value legacies from the Olympic and Paralympic Games. *Educational Review*, **64**. 3. sz., 385-400.
3. International Olympic Committee (2017): *The Fundamentals of Olympic Values Education: A Sports-Based Programme*. International Olympic Committee Olympic Foundation for Culture and Heritage Lausanne, Switzerland. Letöltés: <https://stillmed.olympics.com/media/Document%20Library/OlympicOrg/IOC/What-We-Do/Promote-Olympism/Olympic-Values-Education-Programme/Toolkit/The-Fundamentals/English.pdf> (2022.01.11.)
4. Kohe, G. Z. (2010): Disrupting the rhetoric of the rings: a critique of olympic idealism in physical education. *Sport, Education, Society*. **15**. 4. sz., 479-494.
5. Lenskyj, H. J. (2012): Olympic Education and Olympism: still colonizing children's minds. *Educational Review*. **64**. 3. sz., 265-274.
6. Ministry of Education (1999): *Health and Physical Education in the New Zealand Curriculum*. Learning Media, Wellington.
7. Monnin, E. (2012): The Olympic Movement's strategy for the integration of the concept of Olympic education into the education system: the French example. *Educational Review*, **64**. 3. sz. 333-351.
8. Nanayakkara, S. (2016): Human integration through Olympism education: a pragmatic engagement of youths in a war-torn society. *Sport, Education and Society*, **21**. 4. sz. 623-643.
9. Naul, R. (2008): *Olympic Education*. Meyer&Meyer, Maidenhead.
10. Teetzal, S. J. (2012): Optimizing Olympic Education: a comprehensive approach to understanding and teaching the philosophy of Olympism. *Educational Review*. **64**. 3. sz. 317-332.
11. Vojtkó Veronika (2017): Olimpiai nevelés hatásának vizsgálata 6-7. osztályos tanulóknál. *Magyar Sporttudományi Szemle*. **72**. 46-50.

PUBLIKÁCIÓK JEGYZÉKE

2022

Tóthné Vojtkó Veronika

Olympic education in Hungary: Occurrence of Olympic educational values in the Hungarian National Curriculum (2020) and in north-eastern upper primary schools
In: K. Geordiadis (szerk.) Olympic Studies, 28th International Seminar on Olympic Studies for Postgraduate Students (15-21.11.2021.)
Online kiadás, IOA, Athén (2022) (megjelenés alatt)

2021

Tóthné Vojtkó Veronika

Olympic education in Hungary: előadás (2021)
28th International Seminar on Olympic Studies for Postgraduate Students 2021-11-15
[Olympia, Görögország]

Tóthné Vojtkó Veronika

Olimpiai nevelési értékek kvantitatív és kvalitatív tartalomelemzése a 2020-as kerettantervekben: előadás (2021)
XXI. Országos Neveléstudományi Konferencia 2021-11-18 [Szeged, Magyarország]

Tóthné Vojtkó Veronika

A 2020-as testnevelés és egészségfejlesztés kerettantervekben kódolt olimpiákkal kapcsolatos szövegrészek összevetése az észak-keleti régió felső tagozatos tanulóinak olimpiákkal kapcsolatos tudásával
MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE 22: 91/3 p. 118 (2021)

Tóthné Vojtkó Veronika

A 2020-as testnevelés és egészségfejlesztés kerettantervekben kódolt olimpiákkal kapcsolatos szövegrészek összevetése az észak-keleti régió felső tagozatos tanulóinak olimpiákkal kapcsolatos tudásával: előadás (2021)
XVIII. Országos Sporttudományi Kongresszus. Pécsi Tudományegyetem, Pécs. 2021. június 2-4.

Tóthné Vojtkó Veronika; Fügedi Balázs

A testnevelés kerettantervek (2020) tartalmának kvantitatív és kvalitatív vizsgálata az Olimpiai Értékek Oktatási Programban (NOB, 2017) tárgyalt olimpiai nevelési értékek alapján
MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE 22: 90 pp. 31-37., 7 p. (2021)

2020

Tóthné Vojtkó Veronika

Olympic Education as an Innovation in the New Zealand Curriculum: előadás (2020)
Conference on Theory and Practice in Lifelong Learning Experiences, Grosspetersdorf, Ausztria. 2020. május 9-10.

Tóthné Vojtkó Veronika

Az egymás iránti tisztelet olimpiai nevelési érték a 2020-as kerettantervekben
In: Medovarszki, István (szerk.) Tantárgy-pedagógiai kaleidoszkóp: 2020 - Tanulmányok a csoportos tanulásszervezés sajátos gyakorlatairól
Békéscsaba, Magyarország: Magánkiadás (2020) pp. 65-76., 12 p.

Tóthné Vojtkó Veronika

A konstruktivista tanuláselmélet megjelenése az olimpiai nevelés elméletében és a nemzetközi olimpiai nevelési programokban
ÚJ PEDAGÓGIAI SZEMLE 70: 9-10 pp. 34-52., 19 p. (2020)

Tóthné Vojtkó Veronika

Az olimpiák öröksége: Az olimpiai hagyományok alakulása az olimpiai eszmék és béke, a résztvevők, és az olimpiák jellege és szimbólumok vonatkozásában
MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE 21: 4 (86) pp. 55-61., 7 p. (2020)

2018

Tóthné Vojtkó Veronika; Révész László

Trendek vizsgálata az olimpiai nevelés kutatásában
In: K., Nagy Emese; Simándi, Szilvia (szerk.) Sokszínű neveléstudomány: Válogatás a Pedagógiai Szakbizottság tagjainak a munkáiból
Eger, Magyarország: Líceum Kiadó (2018) 174 p. pp. 131-141., 11 p.

Tóthné Vojtkó Veronika; Fügedi Balázs; Révész László

Nemzetközi olimpiai nevelési programok gyakorlatának vizsgálata
In: Fehérvári, Anikó; Széll, Krisztián; Mисley, Helga (szerk.) Kutatási sokszínűség, oktatási gyakorlat és együttműködések: XVIII. Országos Neveléstudományi Konferencia: Absztraktkötet
Budapest, Magyarország: ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar (ELTE PPK), MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság (2018) 541 p. p. 448

Tóthné Vojtkó Veronika; Fügedi Balázs; Révész László

Nemzetközi olimpiai nevelési programok gyakorlatának vizsgálata: előadás (2018)
XVIII. Országos Neveléstudományi Konferencia, Budapest, 2018. november 8-10.

Tóthné Vojtkó Veronika; Fügedi Balázs

Nemzetközi kutatások az olimpiai nevelési programok hatásának vizsgálatában
ACTA UNIVERSITATIS DE CAROLO ESZTERHÁZY NOMINATAE: SECTIO SPORT 45 pp. 65-77., 13 p. (2018) EKE IPR

Tóthné Vojtkó Veronika; Rapos Nóra; Szivák Judit

The factors of teacher collaboration impacting on local level
In: Magyar, Nevelés- és Oktatóskutatók Egyesülete (szerk.) Oktatás, gazdaság, társadalom: HuCER 2018 Absztraktkötet
Budapest, Magyarország: Magyar Nevelés- és Oktatóskutatók Egyesülete (HERA), Magyar Nevelés- és Oktatóskutatók Egyesülete (HERA) (2018) 231 p. pp. 207-207., 1 p.

Tóthné Vojtkó Veronika; Fügedi Balázs; Révész László

Az olimpiai nevelésben kialakult trendek vizsgálata a meglévő nemzetközi olimpiai oktatási-nevelési programok rendszerezése alapján

In: Magyar, Nevelés- és Oktatóskutatók Egyesülete (szerk.) Oktatás, gazdaság, társadalom: HuCER 2018 Absztraktkötet

Budapest, Magyarország: Magyar Nevelés- és Oktatóskutatók Egyesülete (HERA), Magyar Nevelés- és Oktatóskutatók Egyesülete (HERA) (2018) 231 p. p. 214

Tóthné Vojtkó Veronika; Fügedi Balázs; Révész László

Eredményesség-vizsgálatok (hiánya) az olimpiai nevelési programok kutatásában
MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE 19: 75 (3) p. 90 (2018)

Tóthné Vojtkó Veronika; Fügedi Balázs; Révész László

Az olimpiai nevelésben kialakult trendek vizsgálata a meglévő nemzetközi olimpiai oktatási-nevelési programok rendszerezése alapján: előadás (2018)

HuCER 2018. Székesfehérvár, 2018. május 24-25.

Tóthné Vojtkó Veronika; Fügedi Balázs; Révész László

Eredményesség-vizsgálatok (hiánya) az olimpiai nevelési programok kutatásában:
előadás (2018)

XV. Magyar Sporttudományi Kongresszus. Szombathely. 2018. május 30-június 1.

2017

Révész László; Bognár József; Horváth Cintia; Vojtkó Veronika

A tanár-diák kapcsolat a testnevelésben

In: Magyar, Nevelés- és Oktatóskutatók Egyesülete Innováció, kutatás, pedagógusok.
HuCER 2017: Absztrakt kötet

Budapest, Magyarország: Magyar Nevelés- és Oktatóskutatók Egyesülete (HERA), Magyar Nevelés- és Oktatóskutatók Egyesülete (HERA) (2017) 252 p. p. 177

Révész László; Bognár József; Horváth Cintia; Vojtkó Veronika

A tanár-diák kapcsolat a testnevelésben: előadás (2017)

Innováció, kutatás, pedagógusok. HuCER 2017. Budapest, 2017. május 25-26.

Vojtkó Veronika

Olimpiai nevelés hatásának vizsgálata 6-7. osztályos tanulóknál

MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLE 18: 4 (72) pp. 46-50., 5 p. (2017)

Vojtkó Veronika; Révész László

Comparing the evaluation of Olympic values among primary school students with emphasis on gender difference

In: Magyar, Nevelés- és Oktatóskutatók Egyesülete Innováció, kutatás, pedagógusok.
HuCER 2017: Absztrakt kötet

Budapest, Magyarország: Magyar Nevelés- és Oktatóskutatók Egyesülete (HERA), Magyar Nevelés- és Oktatóskutatók Egyesülete (HERA) (2017) 252 p. p. 243

Vojtkó Veronika; Révész László

Comparing the evaluation of Olympic values among primary school students with emphasis on gender difference: előadás (2017)

Innováció, kutatás, pedagógusok. HuCER 2017. Budapest, 2017. május 25-26.